

.....

Swedish Pension Fund Association

Stockholm 2011-11-03

**Finansinspektionen
Box 7821
103 97 Stockholm**

Remissvar rörande FI Dnr 10-11395;

Förslag till nya föreskrifter och allmänna råd om placeringsriktlinjer samt riskhantering av tillgångar och derivatinstrument i försäkringsföretag och pensionsstiftelser.

1. Inledning

Med anledning av att Swedish Pension Fund Association, SPFA, har inbjudits till att avge remissvar rörande rubr. Dnr, lämnas följande synpunkter.

De synpunkter som SPFA lämnar i detta svar avser pensionsstiftelser som **inte** åtagit sig att från Sverige trygga utfästelser om pension som skall fullgöras i annat land inom Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (gränsöverskridande verksamhet).

För sådana pensionsstiftelser anser SPFA att det finns anledning till en mer omfattande tillsyn från FI och krav på ändamålsenlig organisation och att stiftelserna i övrigt är lämpade att ägna sig åt den gränsöverskridande verksamheten (jmf. 15 c § lagen (1967:531) om tryggnad av pensionsutfästelser m.m.(TrL)).



2. Synpunkter

SPFA har till FI vid ett flertal tillfällen framfört att det är mycket svårt för pensionsstiftelser under FI:s tillsyn att få ett klart grepp om vilka av FI:s föreskrifter och allmänna råd som gäller och i vilken omfattning de är tillämpliga på pensionsstiftelserna. Detta beror troligen på FI:s önskan att samla generella föreskrifter och allmänna råd för flera olika typer av företag under FI:s tillsyn i samma föreskrift.

SPFA menar att pensionsstiftelsernas speciella natur motiverar att FI utfärdar unika föreskrifter och allmänna råd för pensionsstiftelserna.

Vidare vill vi understryka att många föreskrifter och allmänna råd utfärdade av FI inte på ett tillfredsställande sätt, klart och tydligt, anger att pensionsstiftelser inte är finansiella företag eller försäkringsföretag. Denna distinktion är enligt vår uppfattning grundläggande.

FI:s tillsyn över pensionsstiftelser regleras i 10 b § och 10 d § TrL. I 10 b § anges att pensionsstiftelserna skall upprätta och följa placeringsriktlinjer. Sådana riktlinjer skall innehålla **principerna** för placering av samtliga tillgångar. Stiftelsen skall vidare till FI lämna in en redogörelse för konsekvenserna som riktlinjerna får för stiftelsen och de som omfattas av stiftelsens ändamål.

I 10 d § regleras stiftelsernas informationsplikt till personer för vilka avsättning till stiftelsen gjorts. Det kan här vara på sin plats att påpeka att avsättningar inte görs på individbasis till en pensionsstiftelse. Pensionsreserven beräknas på individbasis, men avsättningar görs utifrån storleken på pensionsreserven.

Vi kan konstatera att FI i sin remisspromemoria anger att TrL inte ger tillräckligt stöd för mer omfattande krav på riskhantering i pensionsstiftelser samt att FI:s allmänna råd (FFFS 2005:1) om styrning och kontroll inte gäller för pensionsstiftelser. Vi vill även i detta sammanhang hänvisa till prop. 2004/05:16 sid. 184;

*"Till följd av direktivets bestämmelser måste krav nu även ställas på tjänstepensionskassor och pensionsstiftelser att upprätta placeringsriktlinjer. Motsvarande regler som avseende försäkringsbolagen bör därför införas även för dessa institut. **Beträffande stiftelserna bör hänsyn till dessa instituts särskilda situation beaktas i de föreskrifter som meddelas av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer.**" (vår markering)*

SPFA menar att FI redan i FFFS 2011:16 ställer krav på stiftelsernas riskhantering som det saknas rättslig grund för¹ och att ovan refererade förarbeten ger stöd för detta påstående.



¹ FI har i 7 kap. 2 § 7 försäkringsrörelseförordningen bemyndigats att meddela föreskrifter i fråga om vilka åtgärder som ett försäkringsföretag ska vidta för att uppfylla de krav på soliditet, likviditet och **riskhantering** (vår markering) som avses i 4 kap. 1 § försäkringsrörelselagen. FI har enligt vår mening inte ett motsvarande bemyndigande vad gäller pensionsstiftelser och deras riskhantering.

Mera specifikt vill vi understryka att hänvisningen i 10 a § TrL till försäkringsrörelselagen 32 § enbart avser en tillåtelse för pensionsstiftelser att använda optioner och terminskontrakt eller liknande för vissa syften.

"Optioner och terminskontrakt eller andra liknande finansiella instrument får användas för att sänka den finansiella risken i ett försäkringsföretag eller för att i övrigt effektivisera förvaltningen av företagets tillgångar".

SPFA anser därför att det helt saknas rättslig grund för FI att göra de föreslagna föreskrifterna avseende riskhantering av derivatinstrument tillämpliga på pensionsstiftelser.

Pensionsstiftelsernas uppgift kan beskrivas som att vara förvaltare av pant ställd av stiftaren till säkerhet för stiftarens pensionsåtaganden mot sina anställda. Den egendom som avsatts till stiftelsens förvaltning och dess avkastning kommer i inget fall de anställda direkt tillgodo. Om panten måste tas i anspråk pga. stiftarens insolvens så används egendomen till att köpa försäkringar till de anställda.² Pensionsåtagandet mot de anställda åvilar alltid stiftaren dvs. arbetsgivaren. Att stiftelsen sköts väl gynnar och ligger i stiftarens intresse eftersom det i den ekonomiska rapporteringen redovisade pensionsåtagandet reduceras med stiftelseförmögenheten.

Vidare vill vi anföra att en betydande del av den pant som pensionsstiftelser, under tillsyn av FI, förvaltar utgör säkerhet för den så kallade ITP2-planen med krav på kreditförsäkring av pensionslöftet även i det fall pensionsstiftelse finns. Det betyder att arbetsmarknadens parter är eniga om att de anställdas pensioner inte påverkas av stiftelsens utveckling.

Företaget som grundat stiftelsen avgör själv, i samverkan med sina anställda representanter inom ramen för tillämpliga lagar och regler hur egendomen ska placeras och hur riskuppföljning, riskmätning och annan hantering skall genomföras.

Avslutningsvis vill vi anföra att så vitt bekant använder endast ett fåtal pensionsstiftelser derivat och de som använder derivat gör det för de syften som angivits i lag. Endast i ytterst begränsad utsträckning används derivatinstrument för annat än säkring av valutaexponeringar, justering av durationen i ränteportföljen eller begränsning av exponeringen till volatilitet på aktiemarknaderna.

SPFA menar att kostnaderna för de nu föreslagna kraven från FI för de flesta pensionsstiftelser kan komma att uppgå till mycket stora belopp per år, som skulle överstiga de totala driftskostnader som många stiftelser idag har för sin verksamhet. Detta kan i sin tur leda till att stiftelserna helt avstår från att använda derivat för att begränsa risken i portföljen och därmed ökar risken för stora förluster.

Mot bakgrund av det ovan anförda hemställer vi således om att

- pensionsstiftelser undantas från tillämpningen av FFFS 2011:16 och den FFFS som är avsedd att ersätta densamma,
- FI upprättar en eller flera FFFSer som endast är tillämplig(a) på pensionsstiftelser och enbart innehåller föreskrifter eller allmänna råd som har uttryckligt stöd i TrL.

För pensionsstiftelser som eventuellt ägnar sig åt gränsöverskridande verksamhet finns dock anledning till en tillsyn och krav motsvarande det som nu föreslås. SPFA känner dock inte till att någon pensionsstiftelse under FI:s tillsyn ägnar sig åt eller hos FI begärt tillstånd för att bedriva gränsöverskridande verksamhet.

Med vänlig hälsning



Ossie Everum
Ordförande, SPFA